

„Wieczór Prezesów” – odsłona czwarta

Ważnymi czynnikami charakteryzującymi działalność każdej organizacji pozarządowej są jej ciągłość, aktywność, współpraca oraz wielostronna wymiana informacji. W 2014 r. z inicjatywy niżej podpisanego odbyło się pierwsze spotkanie obecnego oraz byłych prezesów Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, pod tytułem „Wieczór Prezesów”. W dn. 19 września 2017 r. w Domu Kultury Polskiej odbyło się już czwarte spotkanie, mające na celu omówienie podstawowych kierunków i perspektyw działalności Stowarzyszenia oraz aktywizacji współpracy z Filią Uniwersytetu w Białymstoku, USPV oraz innymi organizacjami pozarządowymi zarówno na Litwie, tak też poza jej granicami. W spotkaniu uczestniczyło trzech byłych prezesów: prof. dr hab. Romuald Brazis (Prezydent instytucji wyższej użyteczności publicznej *Universitas Studiorum Polona Vilnensis*), prof. dr hab. Jarosław Wołkonowski (Prodziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego UwB w Wilnie), prof. dr Bogusław Grużewski (Dyrektor Centrum Badań Społecznych Litwy), a także obecny prezes Stowarzyszenia prof. dr Henryk Malewski.

Kilkugodzinne spotkanie, które miało charakter swobodnej dyskusji, przekonało o potrzebie takiej formy wymiany informacji. Prof. Henryk Malewski, jako inicjator spotkania, poinformował zebranych o działalności Zarządu SNPL w pierwszym roku nowej kadencji, realizowaniu planu rocznego, ze szczególnym uwzględnieniem prac, które już zostały podjęte lub zostaną zrealizowane w najbliższym czasie. Wśród tych prac na szczególną uwagę zasługują: wydanie „Rocznika SNPL”, t. 2017 (do końca bieżącego roku), organizacja V Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej *Setna rocznica rozpadu imperiów. Państwa narodowe a kwestia mniejszości narodowych w Europie* (aspekty historyczne, społeczno-polityczne, prawne i kulturowe, 19-21 kwietnia 2018 r.), zorganizowanie Konkursów SNPL promujących Wileńszczyznę, współpraca międzynarodowa oraz realizacja wspólnych projektów naukowo-badawczych z podmiotami zagranicznymi.

Przygotowanie do druku „Rocznika SNPL” oraz organizowanie międzynarodowych interdyscyplinarnych konferencji naukowych stały się w ostatnich latach sztandarowymi projektami Stowarzyszenia. Co roku wzrasta nie tylko objętość, ale też poziom merytoryczny i edytorski „Rocznika SNPL”, co zostało zauważone zarówno przez czytelników, jak i odpowiednie instytucje (od kilku lat mamy dynamikę wzrostową *Index-u Copernicus*). Powodem do radości są również wyniki organizowanych przez nas międzynarodowych konferencji naukowych, poświęconych zagadnieniom aktualnym dla mniejszości narodowych. Interesująca i różnorodna tematyka wpływa na to, że w obradach uczestniczą nie tylko znani naukowcy, ale też wysokiej rangi urzędnicy państwowi. Podczas pierwszej sesji plenarnej tegorocznej Międzynarodowej

Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej *Nauka a oświata mniejszości narodowych w Europie: wczoraj, dzisiaj, jutro* (aspekty edukacyjne, społeczno-polityczne, prawne i historyczne) w obradach uczestniczył i zabierał głos Przewodniczący (Marszałek) Sejmu Republiki Litewskiej prof. Viktoras Pranckietis, a podczas ostatniej – Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Pani Maria Koc.

Następnie Henryk Malewski opowiedział o przebiegu prac organizacyjnych V Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej *Setna rocznica rozpadu imperiów. Państwa narodowe a kwestia mniejszości narodowych w Europie* (aspekty historyczne, społeczno-polityczne, prawne i kulturowe), która odbędzie się w dn. 19-21 kwietnia 2018 r. oraz poprosił kolegów o pomoc w jej reklamowaniu.

Na rok 2019, w którym przypada 450. rocznica uchwalenia i podpisania Unii Lubelskiej, przewidujemy przeprowadzenie konferencji naukowej pod roboczym tytułem *Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej*. Uczestnicy spotkania przyklasnęli tematyce planowanych konferencji. Prof. Romuald Brazis opowiedział o przebiegu XX konferencji *Nauka a jakość życia*, której współorganizatorem również w tym roku było SNPL. Przy okazji zaznaczył, że mogłoby w niej uczestniczyć znacznie więcej członków Stowarzyszenia. Prof. R. Brazis poinformował, że już rozpoczęły się wstępne przygotowania do XXI konferencji z cyklu *Nauka a jakość życia*, która odbędzie się w czerwcu przyszłego roku.

W roku 2019 będziemy obchodzili jubileusz 30-lecia Stowarzyszenia, z tej okazji Zarząd SNPL postanowił opracować publikację poświęconą powstaniu, rozwojowi, dniu dzisiejszemu i perspektywom naszej wspólnej organizacji pozarządowej. W ubiegłym roku zorganizowaliśmy Konkurs na najlepszą pracę naukową, a rok wcześniej - Konkurs na najlepszą pracę kwalifikacyjną (magisterską lub licencjacką) poświęconą problematyce Wileńszczyzny. Zarząd SNPL postanowił kontynuować tę tradycję. W 2018 r. planowane jest ogłoszenie kolejnego Konkursu na najlepszą pracę kwalifikacyjną, a za dwa lata - Konkursu na najlepszą pracę naukową. Jest to jeden ze sposobów aktywizacji uzdolnionej młodzieży oraz angażowania jej do pracy naukowej.

Jednym z ważnych kierunków działalności SNPL jest udział w projektach naukowo-badawczych. Obecnie SNPL wspólnie z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej oraz kolegami z Czech i Łotwy uczestniczy w projekcie Erasmus + „Wiedza bez barier”. W ramach współpracy polsko-litewskiej został ogłoszony Konkurs „Daina”, który jest skierowany do podmiotów z Polski i Litwy. Prof. Bogusław Grużewski przypomniał, że otrzymaliśmy list z Uniwersytetu Jagiellońskiego z propozycją przyłączenia się członków SNPL do tego projektu. Prof. Henryk Malewski dodał, że w październiku br. zostanie podpisana Umowa o współpracy SNPL z Akademią Humanistyczną im. Aleksandra Gieysztoro w Pułtusk, co również otworzy nowe możliwości w dziedzinie prowadzenia wspólnych badań naukowych. W połowie października

br. w Krakowie na V Kongresie Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie jako przedstawiciel SNPL wystąpi prof. Henryk Malewski. Prezes SNPL zaznaczył, że Zarząd Stowarzyszenia prowadzi też inną działalność, zgodnie z zatwierdzonym planem rocznym, który jest zamieszczony na naszej stronie internetowej.

Prof. Jarosław Wołkonowski poinformował o osiągnięciach, problemach i zadaniach, które stoją przed kadrami i studentami Filii UwB w Wilnie. Jednym z podstawowych problemów jest brak własnej siedziby, co pociąga za sobą inne utrudnienia. Wynajmowane dotychczas pomieszczenia są zbyt ciasne i nie pozwalają na normalne funkcjonowanie uczelni, a tym bardziej na poszerzenie oferty edukacyjnej. Zakup lub wynajem odpowiedniego budynku wymaga skoordynowanej współpracy wielu podmiotów polskich i litewskich. Niż demograficzny oraz znaczny odpływ młodzieży z Litwy daje się we znaki nie tylko litewskim uczelniom, ale i Filii. Co prawda z pewnymi problemami, ale rekrutacja jednak się odbyła, zapewniając ciągłość procesu dydaktycznego. Prof. Jarosław Wołkonowski przypomniał też o różnych inicjatywach podejmowanych przez kadrę wydziału Filii. Jednym z takich nietuzinkowych wydarzeń miała być wizyta gościnna i udział w inauguracji nowego roku akademickiego Andrewa Schally (właśc. Andrzeja Wiktora Schallyego), jedyne żyjącego Laureata Nagrody Nobla pochodzącego z Wileńszczyzny. Niestety, z przyczyn niezależnych od pracowników Filii, ta wizyta nie dojdzie do skutku.

Podczas spotkania zostały poruszone nie tylko tematy dotyczące *sensu stricto* działalności naukowej i dydaktycznej, ale także sprawy związane z rolą Stowarzyszenia w życiu społeczności polskiej na Litwie. Uczestnicy spotkania byli zgodni co do celowości organizowania takich spotkań i ich roli w dziedzinie konsolidowania społeczności naukowej Wileńszczyzny.

Informację przygotował

Prezes Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy

Prof. dr Henryk Malewski